

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ВСЕ ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»
ВСЕУКРАЇНСЬКА ПРОФЕСІЙНА БУХГАЛТЕРСЬКА ГАЗЕТА

АКАДЕМІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ ІМ. ЛЕОНА КОЦМІНСЬКОГО,
М. ВАРШАВА, ПОЛЬША

БЕЛГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. БЕЛГОРОД, РОСІЯ

ЛАТВІСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. РІГА, ЛАТВІЯ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. ГЕТЬМАНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ

ПРЕДСТАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОГО КОМПІТЕТУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ

РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗИЙНЕ УПРАВЛІННЯ У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО КАЗАЧЕЙСТВА В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЧЕРКАСЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ КОМПІСІИ

З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ

І АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ

ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Матеріали VI-ї Міжнародної

науково-практичної конференції

8 лютого 2009 р.



2009

Черкаси



ОБЛІК, ФІНАНСИ І ОПДАТКУВАННЯ

УДК 657.471

УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА НЕПРЯМИМИ ВИТРАТАМИ

**Безверхий К.В., аспірант без відриву від виробничої кафедри обліку,
аналізу та аудиту в АПК, головний бухгалтер ТОВ «Паріс-Мерсід»
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»**

Значну питому вагу в структурі непрямих витрат займають витрати на утримання службових легкових автомобілів. Боді або особи, що користуються службовими автомобілями підприємств, нерідко використовують їх у своїх власних цілях, тобто легкові службові автомобілі використовуються не у господарській діяльності підприємства. У зв'язку з цим підприємствам важливо посилювати контроль за використанням службового легкового транспорту.

Для точного визначення відстані у подорожніх листах і відповідно оптимізації витрат паливно-мастильних матеріалів (длі – ПММ) доцільно запровадити (придбати) чи взяти в довгострокову оренду (найм), лізинг систему супутникової навігації на базі GPS-приймачів. Такі приймачі на початку місця (дня, тижня) опломбовують і прикріплюють в автомобілях, а наприкінці місця (дня, тижня) за допомогою спеціального програмного забезпечення здійснюють аналіз маршруту, місця стоянки, привалів стоянок, кількість критичних (аварійних) ситуацій, оптимальні витрати пального тощо. Це саме програмне забезпечення можна використовувати і для оптимізації процесу маршрутизації транспорту як легкового, так і вантажного, а також для системи матеріального стимулювання дисциплінованих та заощадливих водіїв.

Первинним документом на списання пального службового легкового автомобіля, що використовується в господарській діяльності підприємства є подорожній лист службового легкового автомобіля за типовою формою №3 (надає – тип. форма №3)[1]. Суттєвим недоліком цього документа, на нашу думку, є відсутність маршрутів руху службового легкового автомобіля, що унеможливає здійснення ефективного (оперативного) контролю за раціональним використанням службового легкового автомобіля працівниками підприємства (водіями, менеджерами, тощо). Тому вважаємо за доцільне внести доповнення до тип. форми №3, а саме на зворотньому боці документа після розділу IV «Результати роботи автомобіля» додати розділ V «Маршрут легкового автомобіля» (табл. 1).

УДК 657
БК 65.052.2

О 17

Резакційна колегія:

Лега Ю.Г., д.т.н., професор,

Яценко В.М., д.е.н., професор,

Качала Т.М., д.е.н., професор,

Черкаський державний технологічний університет;

Гудзинський О.Л., д.е.н., професор,

Кузельний М.В., д.е.н., професор,

Київський національний економічний університет;

Мостенська Т.Л., д.е.н., професор,

Київський державний технологічний університет;

Пастушок Ю.В., д.е.н., професор,

Черкаський державний технологічний університет;

Пенюкова Л.О., д.е.н., професор,

Черкаський державний технологічний університет;

Сонко В.В., д.е.н., професор,

Київський національний економічний університет;

Хомяков В.Л., д.т.н., професор,

Черкаський державний технологічний університет.

Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою

конференції: Черкаси, 8-10 квітня 2009 р. / М-во освіти і науки

України, Черкас. держ. технолог. ун-т; від повід. ред. В.М. Яценко. –

Черкаси: ЧДТУ, 2009. – 448 с.

Матеріали конференції висвітлюють стратегічні питання управління підприємницькою

діяльністю та його обліку, аналітичне і контрольне забезпечення.

Рекомендується для ознайомлення студентам, аспірантам, викладачам, а також фахівцям-

практикам усіх галузей економіки.

Відповідальний за випуск: Яценко В.М.
Технічний секретар опромітету: Сидіка С.В.

Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою

конференції: Черкаси, 8-10 квітня 2009 р. / М-во освіти і науки

України, Черкас. держ. технолог. ун-т; від повід. ред. В.М. Яценко. –

Черкаси: ЧДТУ, 2009. – 448 с.

УДК 657
БК 65.052.2

© Колектив авторів, 2009

підприємства, наявності усіх передбачених показників, наявності необхідних управлень, своєчасності подання фінансової звітності відповідним державним органам, виконанні зав'язувань (якщо мали місце) фінансових органів, щодо складання звітності);

- *аналитична перевірка* (полягає в виявленні проблемних місць і суттєвих відхилень в звітності за допомогою тестів, що дозволяє встановити факти помилок і порушень);
- *перевірка по сумі* (полягає в проведенні арифметичної перевірки показників звітності про рух грошових коштів, їх узагальненості та взаємодія з фінансовою звітністю, обліковими реєстрами, зведеними документами).

Наступним етапом є перевірка фінансових показників (аналіз показників, вивчення їх у динаміці, порівняння з середніми показниками по галузі). Це можуть бути такі показники: - коефіцієнт ліквідності грошових потоків, який характеризує звітність підприємства покривати необхідні витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком у звітному періоді; - коефіцієнт якості чистого грошового потоку, який визначає якість чистого грошового потоку за рахунок збільшення питомої ваги чистого прибутку, що отриманий від реалізації продукції і зникнення її собівартості; - коефіцієнт достатності чистого грошового потоку, який визначає достатність акумульованого підприємством чистого грошового потоку з позиції його потреби; - коефіцієнт ефективності грошового потоку в досліджуваному періоді, який визначає резильєнтність управлінських рішень щодо грошових потоків, їх вплив на стан фінансової рівноваги.

Постання перевірки правильності заповнення статей звітності про рух грошових коштів в розрізі операційної, інвестиційної і фінансової діяльності повинна забезпечити аудитором локалами за наступними основними аспектами: - правильність віднесення руху грошових коштів до відповідного виду діяльності в залежності від характеру господарської діяльності підприємства; - правильність віднесення та розподілення грошових коштів між відповідними видами діяльності тих операцій, що включають суми коштів від декількох операцій, які не повинні включатись в звіт про рух коштів; - перевірка вступних змін в складі коштів і їх еквівалентів, які не повинні відображатись в звітті; - перевірка надходження і витрат коштів внаслідок надзвичайних подій, які відображаються окремими статтями в складі операційної, інвестиційної або фінансової діяльності; - перевірка розкриття необхідної інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності. Впродовж усієї перевірки аудитор повинен здійснювати контроль за дотриманням чинного законодавства та П(с) БО.

Наведена методика аудиту звітності про рух грошових коштів надасть можливість зібрати достовірні докази для об'єктивного підтвердження фінансової звітності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буха М.Т. Курс аудиту: Підручник. - К.: Вища шк., 1998. - 874 с.
2. Бутинєв Ф.Ф. Аудит. - Житомир: ПП "Рука", 2002. - 687 с.
3. Соко В.В., Шило В.Л., Берхгольдова Н.Л., Ільїна С.Б., Брадун О.М. Організація і методика проведення аудиту: Навч. Посіб. - 2-е вид., перероб. та доповн. - К.: 2006. - 576 с.

УДК 65.001.331.108.23

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА РІВНІ РЕГІОНУ

Даньків І.А., завідувач кафедри обліку та аудиту УжНУ, к.е.н., професор
Нонова Т.М., к.е.н., професор кафедри обліку та аудиту

В умовах ринкової економіки метою будь-якого виробництва або сфери послуг є, як відомо, отримання максимального можливого прибутку. В цих умовах можуть здійснювати свою виробничо-фінансову діяльність тільки ті підприємства і установи, котрі отримують від неї надвишки економічного результату. Ті ж підприємства, котрі прагнуть неефективно, мало результативно, тим більше збитково, нежиттєздатні. Збиткова діяльність, як правило, веде до порушення фінансової рівноваги – зникнення рентабельності, ліквідності та фінансової стійкості, що в свою чергу призводить до втрати платоспроможності і банкрутству. Тому сьогодні значно зростає роль фінансового аналізу діяльності всіх суб'єктів господарювання не тільки на мікро рівні, але і на рівні регіону. Метою такого аналізу є виявлення і висновок причин збиткової діяльності підприємств і прийняття рішень щодо їх існування.

Якщо на мікро рівні фінансовий аналіз досить широко досліджується і знаходить практичне застосування, [1,2] то аналіз фінансового стану на регіональному рівні майже не застосовується. В той же час, як показали дослідження, кількість збиткових підприємств в Закарпатському регіоні займає з року в рік складне значення частину.

Так, на 01.01.2008 року в середньому за всіма видами економічної діяльності кількість збиткових підприємств складає 18,9%, в тому числі в оборотній промисловості – 19,7%, виробничтві електроенергії, газу та води – 53,5%, за операціями з нерухомістю – 25,9%.[3].

Така значна кількість збиткових підприємств вимагає підвищення ефективності управління підприємницькою діяльністю на регіональному рівні. Інструментарієм такого управління є фінансовий аналіз.

В статті обгрунтовується необхідність розробки єдиного методичного підходу при проведенні фінансового аналізу як процесу діагностики стану

4. Доцільність про зміну неефективного власника або необхідності

ведення конкурсного виробництва.
Очевидно, що для забезпечення платоспроможності і попередження банкруства необхідний високопрофесійний менеджер -- осмислене управління, націлене на досягнення стратегічних цілей розвитку економіки з використанням гнучкої тактики і на розробку стратегічних планів розвитку пріоритетних видів діяльності в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Станиславчик Е.М. Аналіз фінансового стану підприємства несплатежеспособних підприємств. - М.: Осв-89, 2006.
2. Шморгул Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. - К.: ЦНД, 2006.
3. Статистичний щорічник Закарпаття за 2007 рік. - Ужгород. - Головне управління статистики у Закарпатській області, 2008. - С.302-303.

УДК 657.6:334.72

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лєва Н.Е., к.е.н., доцент
ДонНТУ, Донецьк

В умовах глобальної фінансової кризи інтерес до внутрішнього аудиту зростає, оскільки він є одним з небагатьох доступних і водночас неадоцієних ресурсів, правильне використання яких може підвищити ефективність роботи компанії. До того ж ніяка гучних корпоративних скандалів, яка мала місце у США та країнах Західної Європи, надала підстави вважати, що зовнішній аудит може давати значні збої, внаслідок яких зазнають банкруства корпорації. Більшість висновків аудиторів не викривають неадекватності роботи акціонерного товариства. Оскільки виникає дилема незалежної оцінки фінансового стану акціонерного товариства членами внутрішнього аудиту, які у той же час працюють на опіюваному об'єкті і підпорядковані керівництву підприємства [1]. Пропонується комплексний підхід до побудови системи внутрішнього аудиту, який провадиться на користь власника і може розглядатися як елемент корпоративного управління [2]. Викладені підходи враховують інтереси усіх сторін корпоративних відносин, у т.ч. і робітників підприємств. Більш виваженим вважаємо підхід, відповідно якого внутрішній аудит розглядається як система спостереження і експертної оцінки господарсько-фінансової діяльності корпорації. Ці стратегічних підходів,

суб'єктів господарювання різних видів економічної діяльності з метою виявлення причин неефективної їх діяльності і розробки рекомендацій для прийняття управлінських рішень на предмет доцільності їх існування.

Стаття побудована наступним чином: у першому розділі розглядається динаміка суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності Закарпатського регіону і визначені основні завдання та підходи до аналізу збиткових підприємств з метою встановлення їх неплатоспроможності у світлі змісту процесів управління економікою регіону та методики його проведення. Важливого значення при проведенні такого аналізу набуває вибір ключових показників, які характеризують платоспроможність підприємств. У другому розділі розглядаються аналітичні коефіцієнти в розрізі наступних взаємозв'язаних блоків (рис. 1.) Кожний блок показує характернізе фінансовий стан одностороннє: прибуткове (рентабельне) підприємство може опинитися неплато-спроможним; платоспроможне -- не мати цінності на ринку, або збиткове. Тому необхідний комплексний підхід до аналізу коефіцієнтів і оцінці неплатоспроможності підприємств, розглядаючи їх у взаємозв'язку і взаємозалежності.

В завершення зроблені відповідні узагальнення за результатами дослідження.

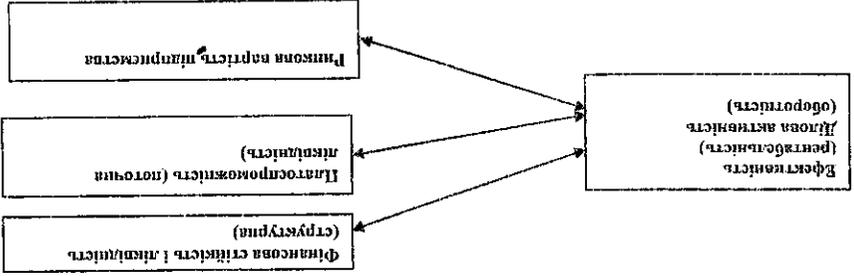


Рис. 1. Взаємозв'язок фінансових коефіцієнтів

Проведені нами дослідження доводять, що такий підхід важливий при реальному оцінці фінансового стану і дозволяє встановити:

1. Неплатоспроможність окремих суб'єктів господарювання певних видів економічної діяльності і об'єктивні причини їх збитковості;
2. Наскільки суб'єкти господарювання знаходяться в критичному фінансовому положенні і наскільки велика їх залежність від кредиторів, що особливо важливо в умовах фінансової кризи і нестабільності фінансової системи в Україні;
3. Наскільки можливе відтворення платоспроможності і чи доцільна подальша їх виробничо-господарська діяльність.

початкових даних, обмежень, вимог та критеріїв до інтегрованої прогнозно-системи, яка знову ж таки оперує цими даними за для досягнення більш оптимального стану ринку. Агрегована ефективна аналітична інформація надається в результаті галузь промислового комплексу уже як користувачам, яка при використанні останніми може зазнати нових змін при роботі на ринку.

За будь-яких умов природа управлінських рішень визначає більшість бажаних характеристик прогнозуючої системи. Вивчення вирішуваної проблеми повинне допомогти відповісти на питання про те, що потрібно прогнозувати, яку форму повинен прийняти прогноз, які тимчасові елементи включатиметься і яка бажана точність прогнозу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гещь В. Інноваційно-інвестиційна діяльність в Україні // Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України. - Т. 1: Економіка знань - модернізаційний проєкт України / За ред. акад. НАН України В.М.Гейдз, акад. НАН України В.П.Семинюженка, чл.-кор. НАН України Б.Є.Кваснюка. - К.: Фенікс, 2007. - С. 285-302.
2. Давій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України: Моногр. - К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2004. - 426 с.
3. Закон України: «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 №40-IV// www.zakon.rada.gov.ua
4. Комяк М.О. Прогноз розвитку інвестиційно-інноваційних процесів в економіці на 2015 рік // Вісті Академії інженерних наук України. - 2003. - № 3 (20). - С. 37-40.
5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 № 1560// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 10. - Ст. 357.
6. Саблук П.Т. Економічний механізм АПК у ринковій системі господарювання // Економіка АПК. - 2007. - № 2. - С. 8.

Зміст

ОБЛІК, ФІНАНСИ І ОПОДАТКУВАННЯ

<i>Безверхий К.В.</i> Удосконалення первинних документів для підвищення контролю за непрямыми витратами	3
<i>Бєлява С.С.</i> Оптимізація формалізованого обліку в діяльності національних туристичних підприємств	5
<i>Біздан І.А.</i> Комерційна таємниця як специфічний об'єкт обліку інтелектуальної власності	7
<i>Білик І.А., Семенюк О.М.</i> Амортизація: зміст та значення	10
<i>Вернишечевий В.П.</i> Деякі питання обліку, звітності та оподаткування фермерських господарств	13
<i>Гегелан О.В.</i> Економічна сутність оборотних активів	15
<i>Галуз Н.М.</i> Нормативно-правове регулювання обліку доходів	18
<i>Гачаренко О.О., Лютова Г.М.</i> Особливості формування звіту про фінансові результати кредитними спілками	21
<i>Гордонюков В.Ю.</i> Особливості організації обліку за програми відповідальності в системі бюджетування витрат підприємств торгівлі	23
<i>Грицик А.В.</i> Аудит витрат, виходу продукції і калькуляції собівартості молока	25
<i>Грицак О.М.</i> Запаси – важливий інструмент торговельно-виробничої діяльності підприємств ресторанного господарства	28
<i>Даниленко С.М.</i> Технологічна градація економіки та нові реалії комерціалізації дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) в Україні	30
<i>Желаняк Н.В.</i> Протиріччя методології обліку структурних змін власного капіталу	33
<i>Зиченко О.А.</i> Методичні підходи до виявлення резервів підвищення прибутку на підприємстві	35
<i>Коваленко Г.М., Іванова М.О.</i> Удосконалення оподаткування прибутку підприємств зв'язку	38
<i>Коваленко О.В.</i> Системний підхід в оцінці інвестицій та прийнятті управлінських рішень	41

88	Смутишук Т.М. К вопросу об амортизации элементов основного капитала.
89	Томилова Н.О. Особенности формирования и влияния на организацию управленческого учета.
90	Хомин П.А., Крушик Э.Л. Достоверность отчетности предприятия в процессе аудита.
92	Чабан В.М. Классификация доходов и расходов в бюджетных учреждениях.
95	Чабан Д.Д. Зарубижицкий досвід розвитку малого підприємництва.
98	Цигур В.Л. Поняття прибутку: сутність та залежність від свідомості у суспільстві.
102	Шинкаренко О.М. Напрями вдосконалення обліку основних засобів.
105	Яковлева А.В. Проблеми формування достовірної фінансової звітності в банках України.
107	Якунина Л.В. Проблеми формування наказу про облікову політику на підприємствах торгівлі.
109	
АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
112	Бразилі Н.М. Сучасний стан ринку аудиторських послуг в Україні.
114	Буряк Г.Л. Оцінка системи внутрішнього контролю при проведенні аудиту операцій з грошовими коштами.
117	Бурчеський В.З. Методичні проблеми стратегічного аналізу квітського потенціалу страхових компаній.
120	Власов В.О. Державний контроль за господарською діяльністю: уточнення поняття за господарською діяльністю.
122	Іваницько В.О. Податковий контроль: проблеми розв'язку в сучасних умовах господарювання.
126	Гордолова Н.В., Яковлева В.В. Аудит звіту про рух грошових коштів.
129	Лавицька І.М., Носкова Г.М. Фінансовий аналіз неплатоспроможних підприємств на рівні регіону.

44	Кондрюк Л.В. Об'єктивні підходи до переліку та сутності функцій обліку.
46	Масдон В.В. Місце і роль оцінки державних доходів при визначенні стратегії збитка і поглинання.
49	Мандрик М.Ф. Методологія балансового узагальнення облікової інформації та напрями її удосконалення.
53	Масдонська Н.В. Стратегічний облік як складова частина системи управління підприємством.
55	Михальська В.В. Облік біологічних активів сільськогосподарських підприємств.
57	Мухоморова О.А. Калькуляційна собівартість: виробництво плодів і ягідних культур.
59	Мухоморова Л.В. Ефективність використання основних засобів в торговельно-господарстві в умовах євроінтеграції.
61	Нехай В.А. Особливості обліково-аналітичної системи антикризового управління діяльністю сільськогосподарських підприємств.
63	Набух Ю.М. Удосконалення методики калькулювання собівартості продукції.
66	Пасенко В.В. Проблемні аспекти формування звіту про фінансові результати.
68	Пасенко В.М., Проценко О.Л. Необхідність екологізації системи національних рахунків.
71	Пономаренко Л.О. Удосконалення облікової політики – основа забезпечення процесу залучення інвестицій в ЖКТ.
73	Рубль О.В. Нарештування податкової амортизації: сучасна практика та перспективи законодавства.
76	Сеєрін А.О. Удосконалення обліку готівкових розрахунків з метою ефективного управління.
79	Смака С.В. Розбіжності в обліку основних засобів з метою ефективного управління.
82	Смутишук Н.А. Особливості інвестицій у систему охорони родючості ґрунтів.
85	

Наукове видання

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ
І АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Матеріали VI Міжнародної
науково-практичної конференції

8 – 10 квітня 2009 р.
м. Черкаси

В авторській редакції

Технічний редактор *Лавденко К. В.*
Комп'ютерна верстка *Капон В. В.*

Підписано до друку 01.04.2009. Формат 60x84 1/16. Папір офс. Тарн. Times New Roman.
Друк оперативний. Ум. друк арк. 26,04. Обл.-вил. арк. 28,5. Тираж 200 прим. Зам. № 09-0086.

Черкаський державний технологічний університет

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.

Надруковано в редакційно-видавничому центрі ЧДТУ

бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006